

Prima instanță: Judecătoria Strășeni (sediul central), (jud. M. Grosu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, A. Danilov, Iu. Cimpoi)

DECIZIE

16 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Victor Burduh
Svetlana Filincova

examinând recursurile declarate de Boris Goleșciuc reprezentat de avocatul Mihaela Prepeleța și de către Iurco Ghenadie și Iurco Iulia,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către ÎCS „Total Leasing & Finance” SA împotriva SRL „Jurprod Grup”, Ghenadie Iurco, Iulia Iurco, Valeriu Strîmbei, Aurica Strîmbei, Maria Sochircă și Boris Goleșciuc cu privire la rezilierea contractelor de împrumut, încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Boris Goleșciuc și cererea de alăturare la apel a lui Ghenadie Iurco și a Iuliei Iurco și menținută hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătoriei Strășeni (sediul central),

c o n s t a t ă :

La 03 iulie 2017, ÎCS „Total Leasing & Finance” SA s-a adresat în instanță cu o cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Jurprod Grup”, Ghenadie Iurco, Iulia Iurco, Valeriu Strîmbei, Aurica Strîmbei, Maria Sochircă cu privire la rezilierea contractelor de împrumut, încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii înaintate reclamanta a indicat că SRL „Jurprod Grup” este debitorul său în baza contractelor de împrumut:

nr. 2476I-2015-IUR din 24 decembrie 2015, în baza căruia s-a acordat un împrumut în sumă de 72 000 euro, cu scadența la 04 februarie 2021;

nr. 2791I -2016-IUR din 02 iunie 2016, în baza căruia s-a acordat un

împrumut în sumă de 85 000 euro, cu scadența la 03 iunie 2021;

nr. 2833I -2016-IUR din 26 iulie 2016, în baza căruia s-a acordat un împrumut în sumă de 123 000 euro, cu scadența la 03 iunie 2021;

nr. 3118I-2016-IUR din 21 decembrie 2016, în baza căruia s-a acordat un împrumut în sumă de 194 551,18 euro, cu scadența la 03 iunie 2021;

nr. 3119I-2016-IUR din 21 decembrie 2016, în baza căruia s-a acordat un împrumut în sumă de 74 498,59 euro, cu scadența la 03 iunie 2021;

nr. 3120I-2016-IUR din 21 decembrie 2016, în baza căruia s-a acordat un împrumut în sumă de 246 338,23 euro, cu scadența la 03 iunie 2021.

Societatea reclamantă a mai indicat că executarea corespunzătoare a obligațiilor ce rezultă din contractul de împrumut nr.2476I-IUR din 24 decembrie 2015 a fost garantată de:

Ghenadie Iurco, conform contractului de fidejusiune nr.749-IUR/IUR-15 din 24 decembrie 2015;

Iulia Iurco, conform contractului de fidejusiune nr.750-IUR/IUR-15 din 24 decembrie 2015;

Valeriu Strâmbei, conform contractului de fidejusiune nr.755-IUR/STR-15 din 24 decembrie 2015;

Aurica Strâmbei, conform contractului de fidejusiune nr.756-IUR/STR-15 din 24 decembrie 2015;

Maria Sochircă, conform contractului de fidejusiune nr.757-IUR/SOC-15 din 24 decembrie 2015;

La fel, executarea corespunzătoare a obligațiilor ce rezultă din contractul de împrumut nr. 2524I-2016-IUR din 04 februarie 2016 a fost garantată de:

Ghenadie Iurco, conform contractului de fidejusiune nr.059- IUR/IUR-1-16 din 04 februarie 2016;

Iulia Iurco, conform contractului de fidejusiune nr.060-IUR/IUR-2-16 din 04 februarie 2016;

Valeriu Strâmbei, conform contractului de fidejusiune nr.061-IUR/STR-1-16 din 04 februarie 2016;

Aurica Strâmbei, conform contractului de fidejusiune nr.062-IUR/STR-2-16 din 04 februarie 2016;

Maria Sochircă, conform contractului de fidejusiune nr.063-IUR/SOC-16 din 04 februarie 2016;

În aceeași ordine de idei, executarea obligațiilor ce rezultă din contractul de împrumut nr. 2719I-2016-IUR din 02 iunie 2016 a fost garantată de:

Ghenadie Iurco, conform contractului de fidejusiune nr.300-IURG/IUR-16 din 02 iunie 2016;

Iulia Iurco, conform contractului de fidejusiune nr.301-IURI/IUR-16 din 02 iunie 2016;

Valeriu Strâmbei, conform contractului de fidejusiune nr.302-STRV/IUR-16

din 02 iunie 2016;

Aurica Strîmbei, conform contractului de fidejusiune nr.303-STR/AUR-16 din 02 iunie 2016;

Maria Sochircă, conform contractului de fidejusiune nr.304-SOC/IUR-16 din 02 iunie 2016.

Executarea contractului de împrumut nr.2833I-2016-IUR din 26 iulie 2016 a fost garantată de:

Ghenadie Iurco, conform contractului de fidejusiune nr.421-IUR/IUR-1-16 din 26 iulie 2016;

Iulia Iurco, conform contractului de fidejusiune nr.422-IUR/IUR-1-16 din 26 iulie 2016;

Valeriu Strîmbei, conform contractului de fidejusiune nr.423-IUR/STR-1-16 din 26 iulie 2016;

Aurica Strîmbei, conform contractului de fidejusiune nr.424-IUR/STR-2-16 din 26 iulie 2016;

Maria Sochirca, conform contractului de fidejusiune nr.425- IUR/SOC-16 din 26 iulie 2016;

La rândul său, executarea contractelor de împrumut nr.3118I-2016-IUR, nr. 3119I-2016-IUR și nr. 3120I-2016-IUR din 21 decembrie 2016 a fost garantată de:

Valeriu Strîmbei, conform contractului de fidejusiune nr.763- STRV/IUR-16 din 21 decembrie 2016;

Aurica Strîmbei, conform contractului de fidejusiune nr.764-STR/AUR-16 din 21 decembrie 2016;

Maria Sochirca, conform contractului de fidejusiune nr.765-SOC/IUR-16 din 21 decembrie 2016.

Reclamanta a menționat că potrivit capitolului 1 din contractele de împrumut indicate anterior, împrumutătorul s-a obligat să pună la dispoziția împrumutatului o sumă de bani, iar împrumutatul s-a obligat să restituie împrumutul și să plătească dobânda și alte plăți aferente, conform condițiilor contractului de împrumut corespunzător. Potrivit pct. 1.1 din contractele de fidejusiune specificate supra, fidejursorii au garantat cu întreg patrimoniul lor executarea corespunzătoare obligațiilor SRL „Iurprod Grup”, ce reies din contractele de împrumut nominalizate.

În legătură cu neachitarea datoriei în termenul stabilit prin contractele de împrumut, societatea reclamantă a remis debitorului și fidejursorilor notificările nr. nr. 374, 375, 376, 377, 378, 379 din 06 martie 2017, prin care a stabilit un termen pentru achitarea integrală a datoriilor, însă în termenul stabilit datoria ce rezultă din contractele de împrumut nu a fost achitată, iar pct. 9.2. lit. a) din contractele de împrumut vizate, în cazul în care împrumutatul nu îndeplinește în mod corespunzător obligațiile sale ce rezultă din contractul de împrumut, împrumutătorul este în drept să ceară împrumutatului restituirea anticipată a

împrumutului și achitarea altor plăți aferente contractului de împrumut.

Reclamanta a mai invocat că potrivit pct. 1. din contractele de împrumut, în cazul neachitării în termenul stabilit a plăților lunare, împrumutătorul calculează penalități în mărime de 0,25% din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de restanță și până la data achitării efective a plății, inclusiv.

Astfel, potrivit situației din 28 iunie 2016, suma totală a datoriei împrumutatului constituie 860 987,23 euro, inclusiv:

datoria aferentă contractului de împrumut nr. 2476I-2015-IUR din 24 decembrie 2015 în mărime de 53 508,36 euro, din care 50 652,00 euro - soldul împrumutului, 2 118,64 euro - dobânda, 737,72 euro - penalitate;

datoria aferentă contractului de împrumut nr.2524I-2016-IUR din 04 februarie 2016 în mărime de 64 914,96 euro, din care 62 144,46 euro - soldul împrumutului, 1 976,07 euro - dobânda, 794,43 euro - penalitate;

datoria aferentă contractului de împrumut nr.2719I-2016-IUR din 02 iunie 2016 în mărime de 82 927,37 euro, din care: 79 429,00 euro - soldul împrumutului, 2 529,81 euro - dobânda, 968,53 euro - penalitate;

datoria aferentă contractului de împrumut nr.2833I-IUR din 26 iulie 2016 în mărime de 125 979,55 euro, din care: 119 544,44 euro - soldul împrumutului, 4 913,90 euro - dobânda, 1 521,21 euro - penalitate

datoria aferentă contractului de împrumut nr.3118I-2016-IUR din 21 decembrie 2016 în mărime de 201 494,60 euro, din care: 194 151,18 euro - soldul împrumutului, 6 410,37 euro - dobânda, 933,05 euro - penalitate;

datoria aferentă contractului de împrumut nr.3119I-2016-IUR din 21 decembrie 2016 în mărime de 77 122,05 euro, din care: 74 298,59 euro - soldul împrumutului, 2 453,67 euro - dobânda, 369,79 euro - penalitate

datoria aferentă contractului de împrumut nr.3120I-2016-IUR din 21 decembrie 2016 în mărime de 255 040,37 euro, din care: 245 738,23 euro - soldul împrumutului, 8 174,81 euro - dobânda, 1 127,33 euro - penalitate.

Potrivit cererii de concretizare a pretențiilor din 16 august 2017, înaintată ca urmare a efectuării unor achitări, reclamanta a invocat că la situația din 15 august 2017, suma totală a datoriei debitorului constituie 581 242,42 euro.

La 13 noiembrie 2017, reclamanta a atras în calitate de pârât pe Boris Goleșciuc, pe motiv că executarea corespunzătoare a obligațiilor debitorului, ce rezultă din contractul de împrumut 2833I-2016-IUR din 26 iulie 2016 a fost garantată de către Boris Goleșciuc conform contractului de fidejusiune nr. 426-IUR/GOL-16 din 26 iulie 2016.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din 26 februarie 2018, depusă ca urmare a efectuării unor achitări, reclamanta a remarcat că la situația din 23 februarie 2018, suma totală a datoriei debitorului constituie 567 760,62 euro.

Prin urmare, în instanța de judecată reclamanta ÎCS „Total Leasing & Finance” SA a solicitat rezilierea contractelor de împrumut nr. 2476I-2015-IUR

din 24 decembrie 2015, nr.2524I-2016-IUR din 04 februarie 2016, nr. 2719I-2016-IUR din 02 iunie 2016, nr. 2833I-2016-IUR din 26 iulie 2016, nr. 3118I-2016-IUR din 21 decembrie 2016, nr. 3119I-2016-IUR din 21 decembrie 2016 și nr. 3120I-2016-IUR din 21 iunie 2016, încheiate cu SRL „Jurprod Grup” și încasarea în mod solidar din contul pârâților datoria aferentă contractelor de împrumut nr. 2476I-2015-IUR din 24 decembrie 2015, nr.2524I-2016-IUR din 04 februarie 2016 și nr. 2719I-2016-IUR din 02 iunie 2016 în mărime totală de 89 107,02 euro, aferentă contractului de împrumut nr. 2833I-2016-IUR din 26 iulie 2016 în mărime totală de 64 383,89 euro, aferentă contractelor de împrumut nr. 3118I-2016-IUR, nr. 3119I-2016-IUR și nr. 3120I-2016-IUR din 21 decembrie 2016 în mărime totală de 414 269,71 euro, și compensarea din contul pârâților în mod solidar a taxei de stat în mărime de 50 000 lei.

Prin hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătoriei Strășeni (sediul central), cererea de chemare în judecată a fost admisă.

A fost dispus rezilierea contractelor de împrumut nr. 2476I-2015-IUR din 24 decembrie 2015, nr.2524I-2016-IUR din 04 februarie 2016, nr. 2719I-2016-IUR din 02 iunie 2016, nr. 2833I-2016-IUR din 26 iulie 2016, nr. 3118I-2016-IUR din 21 decembrie 2016, nr. 3119I-2016-IUR din 21 decembrie 2016 și nr. 3120I-2016-IUR din 21 decembrie 2016, încheiate între ÎCS „Total Leasing & Finance” SA și SRL „Jurprod Grup”.

A fost încasat, în mod solidar, din contul SRL „Jurprod Grup”, a lui Ghenadie Iurco, Iulia Iurco, Valeriu Strîmbei, Aurica Strîmbei și Maria Sochircă în beneficiul reclamantei datoria aferentă contractelor de împrumut nr. 2476I-2015-IUR din 24 decembrie 2015, nr.2524I-2016-IUR din 04 februarie 2016, nr. 2719I-2016-IUR din 02 iunie 2016 în mărime totală de 89 107,02 euro.

A fost încasat în mod solidar, din contul SRL „Jurprod Grup”, a lui Ghenadie Iurco, Iulia Iurco, Valeriu Strîmbei, Aurica Strîmbei, Maria Sochircă și Boris Goleșciuc în beneficiul reclamantei datoria aferentă contractului de împrumut nr. 2833I-2016-IUR din 26 iulie 2016 în mărime de 64 383,89 euro.

A fost încasat, în mod solidar, din contul SRL „Jurprod Grup”, a lui Valeriu Strîmbei, Auricăi Strîmbei și Măriei Sochircă datoria aferentă contractelor de împrumut nr. 3118I-2016-IUR, nr. 3119I-2016-IUR și nr. 3120I-2016-IUR din 21 decembrie 2016 în mărime totală de 414 269,71 euro.

A fost încasat în mod solidar din contul SRL „Jurprod Grup”, a lui Ghenadie Iurco, Iulia Iurco, Valeriu Strîmbei, Aurica Strîmbei, Maria Sochircă și Boris Goleșciuc taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 50 000 lei.

Prin decizia din 05 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Boris Goleșciuc și cererea de alăturare la apel a lui Ghenadie Iurco și a Iuliei Iurco și menținută hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătoriei Strășeni (sediul central).

Pentru a emite soluția în cauză, instanțele au reținut că, în legătură nu executarea necorespunzătoare a obligațiilor asumate de pârâți, la 06 martie 2017, a înaintat pretenții privind achitarea sumelor datorate de către SRL „Jurprod Grup” și în adresa fidejursorilor, iar în adresa lui Boris Goleșciuc somația a fost remisă la 24 august 2017.

Instanțele au conchis că debitorul SRL „Jurprod Grup” a încălcat obligațiunile asumate privind plata ratelor stabilite în contractele de împrumut, situație ce se încadrează în dispozițiile legale ce instituie dreptul reclamantei în calitate de împrumutător de a rezilia contractele de împrumut. Subsecvent realizării acestui drept, potrivit cadrului legal pertinent se instituie obligația împrumutatului de a restitui integral sumele împrumutate și dobânzile aferente, fără a se ține cont de ratele ulterioare rezilierii și scadența finală a contractelor de împrumut în contextul rezilierii acestora de către reclamantă.

Astfel, în ordinea de idei menționată, formarea datoriei în baza contractelor de împrumut instituie obligația fidejursorilor de a achita solidar datoriile corespunzătoare, rambursarea cărora au garantat-o în baza contractelor de fidejusiune specificate mai sus.

În special, instanța de apel a apreciat ca fiind eronate și argumentele referitoare la neoferirea de către reclamantă a unui termen rezonabil pentru executarea de către debitor și fidejursori a obligațiunilor de restituire a datoriei formate, deoarece, din momentul recepționării ultimei pretenții a reclamantei de către Boris Goleșciuc și până la pronunțarea deciziei, la fel ca și debitorul și ceilalți fidejursori, nu au executat benevol obligația de plată a restanțelor, ceea ce denotă caracterul formal al argumentului invocat.

La 24 aprilie 2019, Boris Goleșciuc reprezentat de avocatul Mihaela Prepelița a declarat recurs împotriva deciziei din 05 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că la examinarea cauzei în prima instanță a fost încălcată procedura de citarea lui Boris Goleșciuc. Mai mult ca atât, instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea precum și a săvârșit alte încălcări care au dus la soluționarea greșită a cauzei.

La 11 iulie 2019, ÎCS „Total Leasing & Finance” SA a depus o referință la recursul declarat de către Boris Goleșciuc, solicitând considerarea acestuia ca fiind inadmisibil.

Prin încheierea din 24 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Boris Goleșciuc reprezentat de avocatul Mihaela Prepelița a fost considerat admisibil.

La 24 iulie 2019, ora 16:20, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a recepționat recursul declarat de către Iurco Ghenadie și Iurco Iulia împotriva deciziei din 05 februarie 2019 a Curții

de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că la emiterea deciziei instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Colegiul lărgit evidențiază că recursul declarat de către Iurco Ghenadie și Iurco Iulia, a fost inițial depus la 28 iunie 2019, însă prin încheierea din 04 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă cererea recurenților cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, acordându-le termen pentru înlăturarea neajunsului. Astfel, abia la 24 iulie 2019 după examinarea admisibilității recursului declarat de către Boris Goleștiuc reprezentat de avocatul Mihaela Prepelița, recurenții Iurco Ghenadie și Iurco Iulia au înlăturat neajunsurile depistate, recursul considerându-se depus la 28 iunie 2019.

La 22 august 2019, ÎCS „Total Leasing & Finance” SA a depus o referință la recursul declarat de către Iurco Ghenadie și Iurco Iulia, solicitând respingerea acestuia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs constată că, decizia recurată a fost pronunțată la 05 februarie 2019, expediată părților la 28 februarie 2019, fără a se cunoaște cu certitudine data recepționării acesteia de către recurenți, ceea ce denotă faptul că recursurile declarate la 02 aprilie 2019 și la 28 iunie 2019 au fost depuse cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 444 al Codului de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În plus, recurentul și intimații au avut ocazia să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. (*mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75)

Subsidiar, în § 26 – 27 ale deciziei Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 al Codului de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând hotărârea contestată în raport de criticile formulate, în limitele

controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de Boris Goleșciuc reprezentat de avocatul Mihaela Prepelița și de către Iurco Ghenadie și Iurco Iulia întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea integrală a deciziei recurate și cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Pe parcursul examinării cauzei în fazele procesuale anterioare s-a constatat cu certitudine că, ÎCS „Total Leasing & Finance” SA a înaintat împotriva SRL „Jurprod Grup”, Ghenadie Iurco, Iulia Iurco, Valeriu Strîmbei, Aurica Strîmbei, Maria Sochircă o acțiune cu privire la rezilierea contractelor de împrumut, încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată. Ulterior, după punerea pe rol a cauzei, reclamanta a atras în calitate de pârât pe Boris Goleșciuc, pe motiv că executarea corespunzătoare a obligațiilor debitorului, ce rezultă din contractul de împrumut 2833I-2016-IUR din 26 iulie 2016 a fost garantată de către Boris Goleșciuc conform contractului de fidejusiune nr. 426-IUR/GOL-16 din 26 iulie 2016.

Instanța de recurs atestă că, prima instanță fiind investită cu judecarea prezentei cauze a hotărât că pretențiile ÎCS „Total Leasing & Finance” SA sunt întemeiate și a admis integral acțiunea în modul formulat.

Reținându-se caracterul devolutiv al apelului, Goleșciuc Boris în cererea de apel, completată ulterior, *printre altele*, a invocat nulitatea pct. 1.1, 3.2 al contractului de fidejusiune nr. 426-IUR/GOL-16 din 26 iulie 2016. Temeiul nulității invocate de către Goleșciuc Boris, în viziunea acestuia, este obiectul ilicit (contravine legii), indicând incidența prevederilor art. 206 și art. 674 ale Codului civil.

Colegiul lărgit, reținând caracterul absolut al nulității invocate de către Goleșciuc Boris, evidențiază că potrivit prevederilor art. 217 alin. (1) al Codului civil (în redacția la momentul nașterii raportului juridic), nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.

Așadar, instanța de recurs pentru a elucida aspectele abordate, va raporta circumstanțele prezentate la criticile invocate de recurentul Goleșciuc Boris și va trebui să se asigure că, în cazul de față Curtea de Apel Chișinău, a îndeplinit condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului (a se vedea, *în contrast*, Lebedinschi vs. Moldova, hotărârea din 16 iunie 2015, § 31, 35 – 36; cauza

Nichifor vs. Moldova, hotărârea din 20 septembrie 2016, § 29 – 31).

Potrivit art. 373 alin. (5) al Codului de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar conform prevederilor art. 390 alin. (1) lit. e), f) al aceleiași legi, decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă; concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

În cadrul dreptului la un proces echitabil se analizează dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri judiciare de a prezenta instanței observațiile, argumentele și mijloacele sale de probă, coroborat cu dreptul fiecărei părți ca aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv. Cu privire la aceste aspecte, obligația instanței de motivare a deciziilor sale este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea lor.

Conform jurisprudenței CEDO, noțiunea de proces echitabil presupune ca o instanță internă care nu a motivat decât pe scurt hotărârea sa să fi examinat totuși în mod real problemele esențiale care i-au fost supuse, și nu doar să reia pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (cauza Helle vs Finlanda, hotărârea din 19 decembrie 1997). Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate (cauza Taxquet vs. Belgia [MC], nr. 926/05, § 91, CEDO 2010).

În pofida acestor fapte, instanța de apel la pronunțarea asupra argumentelor din apelul depus de Goleșciuc Boris, urma în conformitate cu prevederile legii să se dedice unei analize efective a temeiurilor, argumentelor și propunerilor de probatoriu, fără a prestabili relevanța acestora.

În cazul de față, instanța de apel a evitat să examineze observațiile recurentului-apelant referitoare la nulitatea clauzelor contractuale, chiar și în lipsa unei acțiuni reconvenționale, or nulitatea absolută poate fi invocată din oficiu, însușind de fapt textul hotărârii primei instanțe și rezumându-și soluția la simplul fapt că hotărârea contestată este destul de motivată și nu este necesară o verificare suplimentară.

Așadar, prin lipsa examinării temeiniciei argumentelor invocate mai sus, se constată că instanța de apel a dat dovadă de un formalism excesiv în această parte. Or, prin prisma principiului contradictorialității și egalității în arme, instanța de apel era obligată să asigure un echilibru just a intereselor ambelor părți implicate în proces. În esență, motivarea Curții de Apel Chișinău l-a pus într-o situație de dezavantaj Goleșciuc Boris față de adversarul său (a se vedea cauza Donadze vs. Georgia, hotărârea din 7 martie 2006, § 35 – 36).

Constatând toate cele relatate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, conturează o opinie tendențioasă a instanței de apel de reținere și însușire a motivării din hotărârea primei instanțe, a argumentelor ÎCS „Total Leasing & Finance” SA, fără a da o apreciere tuturor

probelor în ansamblu, fără a răspunde la toate temeiurile invocate de apelant, ignorând nemotivat unele afirmații și situații certe sau cel puțin nemotivând prevalarea unor circumstanțe, pe care s-a bazat soluția emisă, asupra celorlalte probe existente la dosar.

În atare situație, instanța de recurs apreciază că lui Goleșciuc Boris nu i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că recurenta nu a reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considera necesare în vederea apărării punctului ei de vedere (cauza *Blücher vs. Republica Cehă*, hotărârea din 11 ianuarie 2005, cauza *Carmel Saliba vs. Malta*, hotărârea din 29 noiembrie 2016, § 65).

În acest sens, Colegiul largit reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza *Doorson vs. Olanda*, hotărârea din 26 martie 1996).

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale și nu pot fi corectate în această fază. Or judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural.

În acest caz, art. 442 al Codului de procedură civilă prevede că în ordine de recurs nu pot fi administrate probe noi, ceea ce consolidează poziția susmenționată. Așadar, omisiunea instanței de apel de a aprecia toate probele în ansamblu, precum și de a constata relevanța argumentelor apelantului-recurent conduce inevitabil la încălcarea garanțiilor unui proces echitabil, din moment ce observațiile lui Goleșciuc Boris, într-un mod efectiv, nu au fost analizate.

Prin urmare, ținând cont de faptele din speță, de argumentele părților și de constatările de mai sus, Colegiul judiciar consideră că a examinat principalele întrebări juridice puse în cerere și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința motivelor invocate în recursurile formulate.

Acestea, în esență, nu au forță juridică de a influența prezenta soluție pe caz și relevanța lor va putea fi supusă unei aprecieri juridice la o nouă rejudecare a cauzei (a se vedea, *printre alte autorități*, cauzele *Kamil Uzun vs. Turcia*, hotărâre din 10 mai 2007, § 64; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs, România (Marea Cameră), din 17 iulie 2014, § 156).

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ largit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile declarate, de a casa decizia din 05 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, iar reținând că erorile procedurale admise nu pot fi corectate de instanța

de recurs, cauza urmează a fi remisă la rejudecare, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța urmează să examineze speța în întregime în cadrul unor proceduri noi, în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil, în special, în partea aprecierii juridice a observațiilor lăsate fără răspuns (a se vedea, *spre exemplu* impactul considerentelor instanței de recurs la o nouă reexaminare, cauzele Victor Harovschi vs. Moldova, hotărâre din 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs. Bulgaria, hotărâre din 6 septembrie 2018, § 52 - 53).

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de Boris Goleșciuc reprezentat de avocatul Mihaela Prepeșița și de către Iurco Ghenadie și Iurco Iulia.

Se casează decizia din 05 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Total Leasing & Finance” SA împotriva SRL „Jurprod Grup”, Ghenadie Iurco, Iulia Iurco, Valeriu Strîmbei, Aurica Strîmbei, Maria Sochircă și Boris Goleșciuc cu privire la rezilierea contractelor de împrumut, încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată și se remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Victor Burduh

Svetlana Filincova